

Inatsisartunut ilaasortat ulloq taanna Inatsisartunut qinerneqarnerminniit (ulloq qinersivik) aatsaat akissarsiaqartalernissaat pillugu Inatsisartuni Naalakkersuisunilu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisissaani nr. 22-mi, 18. december 2003-meersumi (Aningaasarsiat pillugit Inatsit) § 2 imm. 1-p allangortinnissaanut siunnersuuteqaqqullugit Naalakkersuisut peqquneqarnissaannik
Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.
(Inatsisartunut ilaasortaq Randi Vestergaard Evaldsen, Demokraatit)

pillugu

Suleriaatsimut Ataatsimiititaliap

ISUMALIUTISSIISSUTAA

siunnersuutip aappassaaneerpeqarnissaanut saqqummiunneqartoq

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Lars-Emil Johansen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Agathe Fontain, Inuit Ataqtigiiit
Inatsisartunut ilaasortaq Juliane Henningsen, Inuit Ataqtigiiit
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Nikolaj Jeremiassen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Steen Lyngø, Atassut
Inatsisartunut ilaasortaq Anthon Frederiksen, Partii Naleraq

Aallaqqaasiut

Siunnersuutit ulloq 28. april 2015 Inatsisartuni siullermeerneqarnermini Suleriaatsimut Ataatsimiititaliamut suliarineqartussanngortinneqarpoq. Isumaliutissiissutikkut matumuuna Inatsisartut aalajangiinissaminnut tunngavissaattut tapiliussatut itisiliissutitullu ataatsimiititaliap isumaliutai saqqummiunneqarput.

Siunnersuutip imarisai siunertaalu pingaarnerusut

Siunnersuutigineqarpoq Inatsisartunut ilaasortat nutaamik qinigaasut siunissami aatsaat aningaasarsisinneqartalissasut ullormiit qinigaanerminniit, tassa ullormit qinersivimmiit, ullumikkutut qaammammi qinigaaffimmi ullormit siullermit aningaasarsiaqarunnaarlutik.

Siunnersuutip Inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi siunnersuut UPA2015/42-mut peqatigitillugu oqaluuserineqarpoq. Siullermeerinninnermi siunnersuut assigiinningsunik isummersorfigineqarpoq, Inuit Ataqtigiit Demokraatillu kisimik tapersiillutik. Siumup aamma Partii Naleqqap tamarmik aalajangiiffisassatut siunnersuut itigartippaat. Isumaqaataanerminik akerliunerminilluunniit Atassut ersersitsinngilaq.

Aalajangiiffisassatut siunnersuutip itigartinneqarnissaanut tunngavilersuutitut minnerunngitsunik oqaatigineqarpoq qinikkatut atuuffik allatigut inuussutissarsiummik ingerlataqarnermut sanilliullugu aningaasatigut orniginartariaqarmat, qinikkatut sulinissamut piukkunnartut amerlanerusut qinigassanngortinnissamut soqutiginninnerulernissaat aamma siunertaralugu.

Naalackersuisut akissuteqaateqanngillat.

Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnera

Inatsisartunut Naalackersuisunullu ilaasortanut aningaasarsiaqartitsinikkut atugassarititaasut Siunnersuutikkut siunertarineqarpoq Aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 2, imm. 1, oqaaseqaatigiinni siullerni aalajangersakkap allanngortinneqarnissaanut Naalackersuisut siunnersuuteqassasut. Aalajangersagaq ima oqaasertaqarpoq:

”Inatsisartunut ilaasortaq qaammammi siullermi ullormi taassuma aallaaqqaataani qinigaanerup akuersissutigineqarfianit aningaasarsiaqartinneqalerlunilu aningaasartuuteqarnermut tapisiaqartinneqalissaaq.....”

Siunnersuuteqartup kissaatigaa, siunnersuutip qulequtaani takuneqarsinnaasutut, aatsaat ullormiit qinigaaffimmiit aningaasarsiaqartitsisoqartalernissaa. Taamaaliornikkut naatsorsuutigineqarpoq aningaasarsiat qaqugukkut tunniunneqartalernissaat eqqarsaatigalugu Inatsisartunut ilaasortat aningaasarsiaqartinneqarnerisa tamatuma kingorna annerusumik nalinginnaasumik suliffeqarnermini atugassarititaasunut naapertuutilernissaat.

Siunnersuut Inatsisartunut ilaasortanut aatsaat nutaamik qinigaasunut sunniuteqartussaavoq. Taamaalillutik ilaasortat qinigaqqittut attorneqarnaviannngillat, taakkumi aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi § 2, imm. 1, oqaaseqatigiit kingullit, naapertorlugit qaammatip Inatsisartunut ilaasortaajunnaarfimmik naanissaanut, taamalu aamma qaammat qinersiviusoq tamaat, tamakkiisumik aningaasarsiaqartinneqartussaammata.

Siusinnerusukkut aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsisaasimasuni tamani 1993-imeersumi 1986-imeersumilu § 2, imm. 1-imi qulaani allassimasup asseqqissaanik oqaasertalimmik aamma aalajangersagaqarpoq. Taamaalilluni matumani pineqarpoq inatsisitigut inissisimaneq

pisoaq, ajoraluartumillu inatsisinut taamanikkut nassuiaataasuni erseqqinnerusumik nassuiaatigineqarsimanngitsoq.

Ilanngunneqarsinnaavoq aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi atuuttumi § 6, imm. 4 aamma siusinnerusukkut aningaasarsiaqartitsinermut inatsisaasartuni § 6, imm. 3 aamma § 5, imm. 3 naapertorlugit Inatsisartut Siulittaasuata, Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisunullu ilaasortat taamaaqataanik atugassaqartinneqarmata. Taamaattumik isumaliutigineqartariaqarpoq siunnersuut massakkutut isikkoqartillugu akuersissutigineqassagaluarpas tamanna Inatsisartunut ilaasortat aamma Inatsisartut Siulittaasuata, Naalackersuisut Siulittaasuata Naalackersuisunullu ilaasortat akornanni aningaasarsiaqartinneqarneq eqqarsaatigalugu pissusissamisunngitsunik assigiinnngitsunik atugassaqartinneqalernermik kinguneqartussaammat. Taamaalilluni naapertuilluannngitsutut isigineqarsinnaassaaq Inatsisartunut ilaasortaq nutaamik qinigaasoq aatsaat ullormit qinigaaffimmit aningaasarsiaqalerpat, kisiannili ilaasortaq taannarpiaq qaammammi tassani Naalackersuisunut ilaasortanngoruni ilaasortaq Naalackersuisunit aningaasarsiaqalerlunilu Inatsisartunut aningaasarsiamut naapertuuttumik tapisiaqartinneqalerpat kingumoortumik qaammatip aallaqqaataanit tunniunneqartussanik.

Taamaaqataanik aamma naapertuilluannngitsutut isigineqarsinnaassaaq, naak tamanna immaq piviustut oqaatigineqarsinnaannngikkaluortoq, ilaasortaq nutaamik qinigaasoq Inatsisartut Siulittaasuattut aamma qinigaassagaluarpas. Taamaattoqarpat pineqartoq inatsimmi § 6, imm. 1-4-mi, aalajangersakkat malillugit qaammatip pineqartup atuuffimmut qinigaaffiata aallaqqaataanit Inatsisartunit aningaasarsillunilu siulittaasutut atuuffimmut tapisalissammat, naak ilaasortat qinigaasut nutaat allat aatsaat ullormit qinigaaffimmit aningaasarsiaqaleraluartut.

Kissaatigineqarpat aningaasarsiat qaqugukkut tunniunneqartalermissaat eqqarsaatigalugu Inatsisartunut ilaasortat, Naalackersuisut siulittaasuata naalackersuisunullu ilaasortat aamma Inatsisartut Siulittaasuata assigiimmik atugassaqartinneqassasut, taamaalilluni pisariaqassaaq allannguutissatut siunnersuuteqarnikkut siunnersuutip oqaasertalerneqarnera allanngortissallugu, siunnersuut Inatsisartunut ilaasortanuinaq tunngatikkunnaarlugu, kisiannili aamma Naalackersuisut siulittaasuannut Naalackersuisunullu ilaasortanut kiisalu Inatsisartut Siulittaasuannut aamma atuuttussanngorlugu.

Taamatut allannguutissatut siunnersuuteqartoqassapat tamatuma aningaasatigut kingunerisassai massakkorpiaq sukumiinerusumik naatsorsoruminaapput, imaaliallaannarli nalilerneqarsinnaalluni ukiuni Inatsisartunut qinersisoqarfiusuni imaluunniit Naalackersuisuut ilaasortanik taarsiisoqartillugu Nunatta Karsiata sipaaruteqalaartarnissaa.

Danmarkimi folketingimut ilaasortanut ministerinullu malittarisassat

Nalinginnaasumik oqaatigineqartariaqarpoq Inatsisartuni Folketingimilu, kiisalu inatsisartuni

allani, aningaasarsiaritinneqartunik allatigullu atugassarititaasunik sanilliussinissaq mianersuutigilluinnartariaqarmat. Aaqqissuussinerit atugassarititaasullu Danmarkimi (nunanilu allani) atuuttut imaanngilaq Kalaalit Nunaannut atuutilersinneqartunik tamanna iluaqutaassasoq aningaasatigulluunniit akisussaassuseqarnerussasoq.

Folketingimut ilaasortat aningaasarsiaqartinneqarnerat ullumikkut pisarpoq danskit qinersisarneq pillugu inatsisaanni (Folketingimut qinersisarneq pillugu inatsit, tak. Inatsimmik nalunaarut nr. 369 10. april 2014-imeersoq) § 109 naapertorlugu.

Aalajangersagaq attuumassuteqartoq ima oqaasertaqarpoq:

”§ 109. Nalinginnaasumik ilaasortaq aningaasarsiaqartinneqartarpoq ullormit ilaasortap qinigaaffianiit, imaluunniit ilaasortaq ilaasortannorsimatillugu ilaasortap allap toqukkut qimagussimanera imaluunniit inaarutaasumik ilaasortaajunnaarnera pissutigalugit, ullup maannamut ilaasortaaasimasup toquffiata Folketingimilluunniit tunuarfiata aqaguanit, qaammatillu nalinginnaasumik ilaasortaaasup Folketingimut ilaasortaajunnaarfiata naaneranut.”

Taamaalilluni takuneqarsinnaasutut folketingimut ilaasortat aatsaat aningaasarsiaqartinneqalersarput ullormiit qinersivimmiit.

Danskit naalakkersuisuini *ministerinik* aningaasarsiaqartitsineq maanna pisarpoq Ministerit aningaasarsiaat soraarnerussutisiaallu il.il. pillugit danskit inatsimmik nalunaarutaanni (Inatsimmik nalunaarut nr. 273, 20. april 2004-meersoq) § 1, imm. 4 naapertorlugu.

Aalajangersagaq attuumassutilik ima oqaasertaqarpoq:

”Imm. 4. Aningaasarsiat tapisiallu il.il. 1/12-ikkaarlugit toqqagaanerup kingorna qaammammi tulluittumi ullormit siullermiit siumoortumik tunniunneqartassapput, tunniunneqartassallutillu qaammatip ministeritut atorfimmit tunuarfiusup naanissaata tungaanut.”

Takuneqarsinnaasutut Danmarkimi ministerit taamaalillutik aatsaat ministeriunerminnut aningaasarsiaqalersarput qaammatip ministerimut qinigaaffimmik *kingorna* qaammatip aallaqqaataanit.

Folketingimut ilaasortatut ministeritullu aningaasarsiaqartoqartarpoq qaammatip atuuffimmit tunuarfiusup naanissaanut, tassa Inatsisartunut Naalakkersuisunullu ilaasortanut ullumikkut atugassarititaasut assigalugit.

Taamaalilluni ataatsimut isigalugu inerniliunneqarsinnaavoq tamatumani Naalakkersuisunut Inatsisartunullu atugassarititaasut (aningaasarsiali immaqa pinnagit) Danmarkimi

naalackersuisunut Folketingimullu ilaasortanut atugassarititaasunit *pitsaanerummata*.

Inatsisartuni qinikkatut sulinerup soqutiginarnerulersinneqarnissaa

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani oqaatigineqarpoq Inatsisartuni qinikkatut sulinerup soqutiginaruaannarnissaa siunertaralugu Inatsisartunut ilaasortat aningaasarsiaqartinneqarnikkut orniginartunik nalinginnaasumik atugassaqartinneqarnissaat qularnaarniarneqartariaqartoq.

Inatsisartuni qinikkatut sulisinnaanerup soqutiginaruarnissaa eqqarsaatigalugu qularutissaanngilaq aningaasarsiaqartinneqarnikkut atugassarititaasut *nalinginnaasumik* sunniuteqarsinnaammata. *Matumanili siunnersuut* eqqarsaatigalugu ilimananngilaq qinigassanngortissinnaagaluartut Inatsisartunut qinigassanngortikkusunnginnissaat, aatsaat ullormit qinersivimmiit aningaasarsiaqalernissaq pissutiginnarlugu.

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisassai

Siunnersuutip aningaasatigut kingunerisinnaasaatut siunnersuuteqartup aalajangiivigisassatut siunnersuummi oqaatigisai apeqqusissallugit tunngavissaqarsorinanngilaq.

Allannguutissatut siunnersuut

Ataatsimiititaliaq siunnersuuteqartup tunngavilersuutaanik paasinnippoq.

Tamatuma saniatigut ataatsimiititaliaq isumaqarpoq Folketingi tamatumani Inatsisartunit najoqqutarissallugu ajoqutaanavianngitsoq.

Ataatsimiititaliaq isumaqarportaaq Inatsisartunut Naalackersuisunullu ilaasortatut aningaasarsiaqartarnerup aallartittarnera eqqarsaatigalugu atugassarititaasut assigiittariaqartut.

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu imaattumik **allannguutissatut siunnersuuteqarpoq:**

Inatsisartunut Naalackersuisunullu ilaasortat ulloq taanna Inatsisartunut Naalackersuisunulluunniit qinerneqarnerminniit (ulloq qinersivik) aatsaat akissarsiaqartalernissaat pillugu Inatsisartuni Naalackersuisunilu il. il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il. il. pillugit Inatsisartut inatsisissaani nr. 22-mi, 18. december 2003-meersumi (Aningaasarsiaqartitsineq pillugit inatsit) § 2 imm. 1-ip allanngortinnissaanut kingusinnerpaamik UPA2016-imut siunnersuuteqaqqullugit Naalackersuisut peqquneqarnissaannik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

Ataatsimiititaliap inassuteqaatai

Ataatsimiititaliap isumaqatigiissup tamanna tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuutip akuersissutigineqarnissaa inassutigaa.

Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu taaneqartutut paasinnilluni ataatsimiititaliap matumuuna siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

_____
(Siulittaasoq)

_____

_____

_____

_____

_____

_____

_____